

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) เพื่อให้การดำเนินงาน บรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
 - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่สมัครใจเข้าร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้วิจัย
 - 1.1.2 หัวหน้างานปกครอง
 - 1.1.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
 - 1.1.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
 - 1.1.5 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
 - 1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 8 คน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1
 - 1.2.2 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2
 - 1.2.3 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1

- 1.2.4 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2
- 1.2.5 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1
- 1.2.6 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2
- 1.2.7 ผู้แทนผู้ปกครอง
- 1.2.8 ผู้แทนนักเรียน

2. กลุ่มเป้าหมายนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์
ปีการศึกษา 2554 จำนวน 32 คน ประกอบด้วย

- 2.1 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 3 คน
- 2.2 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 3 คน
- 2.3 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 5 คน
- 2.4 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 7 คน
- 2.5 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 6 คน
- 2.6 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 8 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัย ตามกลยุทธ์ที่ใช้
ประกอบการพัฒนาวิทยานิพนธ์ด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด ดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ด้านการแต่งกายและการ
รักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 3

1.2 กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ ปี
การศึกษา 2554 จำนวน 32 คน

1.3 เครื่องมือการวิจัย

แบบบันทึก และแบบสอบถาม

1.4 วิธีดำเนินการ

ประชุมแบบมีส่วนร่วมร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอนนักเรียน โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ เพื่อศึกษาหาหรือถึงสภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับวินัยนักเรียน ด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โดยศึกษาจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์. (2553 : 10) เพื่อขอรับการประเมินมาตรฐานจาก สมศ. แบบรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา จาก สมศ. และจากแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาวินัยนักเรียน ให้บรรลุเป้าหมาย ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้และทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา ด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดของนักเรียน พบจุดอ่อนในการดำเนินงานการจัดการศึกษาในหลายๆด้าน โดยเฉพาะในมาตรฐานด้านผู้เรียนนักเรียนขาดวินัยด้านการแต่งกาย และการรักษาความสะอาด จึงมีมติร่วมกันถึงสภาพปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา โดยเร่งด่วน คือ มาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ที่เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ โดยเฉพาะสาเหตุมาจากนักเรียน ขาดวินัย คือ วินัยด้านการแต่งกาย ซึ่งนักเรียนกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น วัยที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ การประพฤติปฏิบัติตัวจึงเป็นไปตามยุคสมัยส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน วินัยนักเรียนด้านการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ พฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ นักเรียนปล่อยเสื้อลอยชายออกนอกกางเกง นักเรียน ไขว่ผมยาวเกินระเบียบที่โรงเรียนกำหนด พฤติกรรมด้านแต่งกายสะอาด คือ การรักษา ความสะอาดของเสื้อผ้า การรักษาความสะอาดของผม พฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาด คือ การช่วยกันปรับปรุงสภาพของบริเวณที่ได้รับมอบหมาย การไม่ขีดเขียน โตะ แก้ว ฝาผนังอาคารและห้องส้วม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของครูด้วย จึงได้วิเคราะห์เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษา ความสะอาด พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นขาดความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบ การแต่งกาย การรักษาความสะอาดของร่างกาย และการรักษาความสะอาดภายในบริเวณ โรงเรียน ขาดแนวทางในการพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด จากปัญหาวินัยของนักเรียน ด้านการแต่งกาย และด้านการรักษาความสะอาดบริเวณภายใน โรงเรียน ล้วนเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนา ให้เข้าสู่มาตรฐานต่อไป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการแก้ไขป้องกัน ป้องกัน ทั้งนี้การเร่งเสริมให้ทุกฝ่ายได้ร่วมกันเสริมสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้

ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาวินัยให้ได้ผลอย่างแท้จริง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย

1.5 ผลลัพธ์

ทราบสภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3

2. การจัดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3

2.1 วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาวินัยวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3

2.2 กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 32 คน

2.3 เครื่องมือการวิจัย

ใช้แบบสังเกต แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์

2.4 วิธีดำเนินการ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) ซึ่งนำเอาหลักการและขั้นตอนตามแนวคิด เคมมิส และแมกแท็กการ์ด (Kemmis and McTaggart, 2001 : 11-15) เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย

2.4.1 ขั้นการวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้วางแผนการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ โดยศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา นักเรียนเป็นรายบุคคลและร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดโรงเรียน ตามกรอบแนวคิดการวิจัยซึ่งกำหนดไว้ 2 ด้าน คือ ด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดโรงเรียนพบว่านักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียนที่จะต้องได้รับการแก้ไขตามกรอบการวิจัย จำนวน 32 คน

สภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนค่อนข้างมาก นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมด้านการแต่งกายที่เป็นปัญหา คือ นักเรียน

ปล่อยเสื้อลอยชายออกนอกกางเกง นักเรียนไว้ผมยาวเกินระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า การรักษาความสะอาดของผม พฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาด คือ การช่วยกันปรับปรุงสภาพของบริเวณที่ได้รับมอบหมาย การไม่ขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ ฝาผนังอาคารและห้องส้วม ส่งผลกระทบโดยภาพรวมของโรงเรียน เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นที่น่าพอใจตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งสมควรได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพโดยเร็ว ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อระดมความคิดเห็น และกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาวิสัยร่วมกัน โดยกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาวิสัยตามลำดับดังนี้

1) เลือกปัญหาในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาวิสัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจรเข้เรื่องศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2) กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา โดยกำหนดกลยุทธ์ และกิจกรรมในการพัฒนาวิสัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดตามลำดับ ดังนี้ ด้านการแต่งกาย ได้แก่ การแต่งกายถูกระเบียบ แต่งกายสะอาด และการรักษาความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียน โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วยกิจกรรมตรวจเครื่องแต่งกายนักเรียนหน้าเสาธง กิจกรรมสอนสอดแทรกการให้ครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ กิจกรรมพ่อครู แม่ครูและผู้ปกครอง เครือข่าย และกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบสถานที่ภายในบริเวณ โรงเรียนของนักเรียนแต่ละชั้น ก่อนกิจกรรมหน้าเสาธง

3) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4) กำหนดระยะเวลาดำเนินการ

4.1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ระหว่างวันที่ 1 – 30

พฤศจิกายน 2554

4.2) ดำเนินการตามแผน ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2554

ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2555

5) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน กำหนดวิธีการทำงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยดำเนินการตามปฏิทิน เพื่อสอดคล้องกับระยะเวลาในการวิจัย

6) ดำเนินการจัดกิจกรรมตามปฏิทิน

2. ขั้นการปฏิบัติการ (Action)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในชั้นวางแผน (Planning) ตามปฏิทินการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วยกิจกรรมตรวจเครื่องแต่งกายนักเรียน หน้าเสาธง กิจกรรมสอนสอดแทรกการให้ครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ กิจกรรมพ่อครู แม่ครูและผู้ปกครองเครือข่าย และกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบสถานที่ภายในบริเวณ โรงเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นก่อนกิจกรรม หน้าเสาธง โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา

เริ่ม 1 พฤศจิกายน 2554 ถึง 30 พฤศจิกายน 2554

2.1.1 สังเกตนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.1.2 ประเมินวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด

ก่อนการพัฒนา

2.1.3 เลือกรูปปัญหา

2.1.4 วิเคราะห์และกำหนดแนวทางเพื่อแก้ปัญหา

2.1.5 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1.6 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ (3 ธันวาคม 2554 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2555)

2.1.7 จัดทำปฏิทินปฏิบัติการ

2.2 ดำเนินการตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ คือ

2.2.1 ด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดของนักเรียนได้แก่ การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบและการแต่งกายสะอาด ประกอบด้วยกิจกรรม คือ

1) กิจกรรมตรวจเครื่องแต่งกายนักเรียนหน้าเสาธงให้ถูกระเบียบ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดของนักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยในเรื่องการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดไว้ ดังนี้

วันจันทร์ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงใส่ชุดนักเรียนตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ปักชื่ออักษรย่อของโรงเรียน (น.ช.) ที่หน้าอกด้านขวา ปักชื่อนามสกุลที่หน้าอกด้านซ้าย ด้วยด้ายปักสีน้ำเงิน ขนาดตัวอักษรสูง 1 เซนติเมตร

วันอังคาร ใส่เสื้อขี้อปสีแดงตามแบบที่โรงเรียนกำหนด

วันพุธ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ใส่ชุดลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่สำหรับนักเรียนชาย และชุดเนตรนารีสำหรับนักเรียนหญิง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ใส่ชุดลูกเสือสำหรับนักเรียนชาย และชุดเนตรนารีสำหรับนักเรียนหญิง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ใส่ชุดลูกเสือสำรอง

วันพฤหัสบดี นักเรียนชายและนักเรียนหญิงใส่ชุดพลศึกษาตามรูปแบบที่โรงเรียนกำหนด

วันศุกร์ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงใส่ชุดพื้นเมืองตามรูปแบบที่โรงเรียนกำหนด การดำเนินการตรวจเครื่องแต่งกายนักเรียนหน้าเสาธงให้โดยมอบหมายหน้าที่ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูประจำชั้นหรือครูเวรประจำวันและคณะกรรมการนักเรียนได้ชี้แจงแนะนำ กำกับดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยในตอนเช้ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งทำหน้าที่ครูเวรประจำวันและยืนรอรับนักเรียนที่หน้าประตูโรงเรียน คอยสำรวจความเรียบร้อยเกี่ยวกับการแต่งกายของนักเรียนก่อนที่จะอนุญาตให้นักเรียนเดินเข้าโรงเรียน ส่วนครูที่ปรึกษาประจำชั้นก็คอยกำกับดูแลนักเรียนเกี่ยวกับความเรียบร้อยด้านการแต่งกายของนักเรียน ทั้งที่อยู่ในภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนเช่นเดียวกัน และถ้าพบว่ามีนักเรียนคนใดยังไม่ปฏิบัติตามก็ให้แก้ไขในทันทีที่พบเห็น พร้อมทั้งชี้แจงให้นักเรียนได้รับทราบถึงผลดีของการปฏิบัติตามกิจกรรมและผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน และพร้อมกับบันทึกเป็นข้อมูลหรือแนวทางเพื่อพัฒนา ติดต่อประสานงาน ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจและกระตุ้นโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

2) กิจกรรมสอนสอดแทรก มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวินัยด้าน

การแต่งกายและการรักษาความสะอาดของนักเรียน โดยประสานกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ได้สอนสอดแทรกเกี่ยวกับการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ และสะอาด ในช่วงโมงเรียน โดยชี้แจงหรือย้ำให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบ และสะอาด การมีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับวัย และ โอกาส รวมไปถึงได้รับทราบเกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางการรักษาความสะอาดเครื่องแต่งกายที่ถูกวิธี มีการจัดกิจกรรมประกวดนักเรียนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับวินัยดีเด่น ด้านการต่างกายถูกต้องตามระเบียบ และสะอาดทุกสิ้นเดือน เพื่อประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติแก่นักเรียนในชั้นเรียน และมอบเกียรติบัตรเมื่อสิ้นปีการศึกษา

มีการประชาสัมพันธ์ให้ครู เพื่อนๆ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนได้รับทราบ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับนักเรียน โรงเรียนหนองจระเข้เรื่องศิลป์ และชุมชนต่อไป

3) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวินัย

ด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดของนักเรียน และเป็นการส่งเสริมให้ครูและนักเรียน ได้สร้างสัมพันธภาพอันดีและการทางแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง โดยประสานกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูที่ปรึกษา โดยจัดกิจกรรมภาคเรียนละ 1 ครั้ง เป็นกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษาเข้าพบผู้ปกครองนักเรียนเพื่อรับรู้สภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครองกับครูที่ปรึกษาและโรงเรียน ในการร่วมกันอบรมสั่งสอนให้นักเรียนแต่งกาย ถูกต้องตามระเบียบ และแผนงาน/นโยบายที่โรงเรียนกำหนด โดยชี้แจงหรือย้ำให้นักเรียน ผู้ปกครองทราบถึงประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบ และสะอาด การมีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับวัย โอกาสในชุมชน รวมไปถึงได้รับทราบเกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางการแต่งกายที่ถูกต้องเหมาะสม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้คอยกำกับดูแลในเรื่องการแต่งกาย เครื่องประดับตกแต่ง การดูแลสุขภาพร่างกาย คุณธรรม จริยธรรม กิริยามารยาทในครอบครัวและชุมชน ที่ถูกต้อง และพฤติกรรมอื่นที่ไม่พึงประสงค์ พร้อมกับบันทึกเป็นข้อมูลหรือแนวทางเพื่อพัฒนา ติดตาม ประสานงาน ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีกับทางโรงเรียนต่อไป

4) กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวินัยด้าน

การแต่งกายและการรักษาความสะอาดของนักเรียนให้เป็นแบบอย่างในเรื่องการแต่งกาย ให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดไว้ โดยคัดเลือกนักเรียนที่แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ และแต่งกายสะอาด เพื่อยกย่อง เชิดชู นักเรียนให้เป็นแบบอย่างสำหรับนักเรียนคนอื่น ๆ การดำเนินการ โดยผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมร่วมกันในการกำหนดแนวทางในการดำเนินการ แจ้งวัตถุประสงค์ของกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรม กำหนดเกณฑ์การประเมินผล และมีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบ สะอาด และอื่นๆของนักเรียนต้นแบบ ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองทุกคนทราบ และมอบหมายหน้าที่การประเมินให้กับครูเวรประจำวัน ได้ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละคน แจ้งผลการประเมินหน้าเสาธงทุกวัน แล้วรวบรวมเป็นสถิติไว้เพื่อนำไปสรุปผลในสัปดาห์สุดท้ายของแต่ละเดือน และถ้านักเรียน

คนใดในแต่ละชั้นมีพฤติกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแบบประเมิน และมีผลการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับดีเด่นกว่าคนอื่นๆ ก็จะได้รับยกย่องชมเชยเป็นนักเรียนต้นแบบ โดยการติดประกาศรายชื่อนักเรียนต้นแบบ และประชาสัมพันธ์ให้ครู เพื่อนๆ และผู้ปกครอง ได้รับทราบพร้อมทั้งมอบรางวัลเป็นเกียรติบัตรและอุปกรณ์การศึกษา พร้อมกับบันทึกเป็นข้อมูลเป็นนักเรียนต้นแบบในแต่ละปีการศึกษา

5) กิจกรรมพ่อครู แม่ครู และผู้ปกครองเครือข่าย มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดของนักเรียน เป็นการติดตามพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมายด้านการแต่งกายภาคเรียนละ 1 ครั้ง หลังจากผ่านการคัดกรองของแต่ละกลุ่มปัญหา จากแบบคัดกรองของครูที่ปรึกษา และครูฝ่ายปกครอง ขณะที่อยู่ในบริเวณโรงเรียนและที่บ้าน โดยการสร้างความคุ้นเคย ความผูกพัน ความใกล้ชิด และความไว้วางใจระหว่างนักเรียน พ่อครู แม่ครู และผู้ปกครองเครือข่าย เพื่อดำเนินการพัฒนา วินัยนักเรียนด้านการแต่งกายร่วมกัน โดยให้คำปรึกษาช่วยเหลือและติดตามประเมินผล การดำเนินการผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประชุมร่วมกันในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม แจกวัสดุประสงค์ของกิจกรรม ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม กำหนดเกณฑ์การประเมินผล และมีการประเมินผลและรายงานผลการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน ประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของกิจกรรมพ่อครู แม่ครู และผู้ปกครองเครือข่าย ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองทุกคนทราบ และมอบหมายหน้าที่การประเมินการพัฒนาพฤติกรรมให้กับครูที่ปรึกษา ครูฝ่ายปกครองได้ออกติดตามพฤติกรรม หรือให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำ นักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม และด้านระเบียบวินัย มีการสังเกตพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง ถ้าหากพบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานต้องประสานกับผู้วิจัยทันที เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน และถ้ากลุ่มใดต้องการความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนด้านจากหน่วยงาน องค์กร หรืออุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้อง กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ก็ดำเนินการจัดหาสนับสนุนเพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมประสบผลสำเร็จและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ พร้อมกับบันทึกเป็นข้อมูลหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ในการสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีกับทางโรงเรียนต่อไป

6) กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบสถานที่ภายในบริเวณโรงเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นก่อนกิจกรรมหน้าเสาธง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้นักเรียนแต่ละชั้นรับผิดชอบต่อการดูแล และการมีส่วนร่วมกับการรักษาความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียน

การดำเนินการ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้แบ่งเขตให้นักเรียนแต่ละชั้นรับผิดชอบดูแลความสะอาด รวมไปถึงการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม บริเวณ อาคารสถานที่ ในเขตพื้นที่ตนเองรับผิดชอบให้สะอาดเรียบร้อยน่าอยู่น่าอาศัยมากที่สุด และประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ครูที่ปรึกษาแต่ละชั้น ให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องและทุกวัน และถ้าหากพบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานต้องประสานกับผู้วิจัยทันทีเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน และถ้ากลุ่มใดต้องการความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนด้านอุปกรณ์ เช่น ไม้กวาด ถังขยะ หรืออุปกรณ์อย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยก็ดำเนินการจัดหาสนับสนุนเพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมประสบผลสำเร็จและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ โดยให้มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการรักษาความสะอาด สภาพแวดล้อม บริเวณ อาคารสถานที่ ในเขตพื้นที่ตนเองรับผิดชอบให้นักเรียนทุกคนทราบ และมอบหมายหน้าที่การประเมินให้กับครูเวรประจำวันได้ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละชั้น และแจ้งผลการประเมินหน้าเสาธงทุกวัน แล้วรวบรวมเป็นสถิติไว้เพื่อนำไปสรุปผลในสัปดาห์สุดท้ายของแต่ละเดือน พร้อมกับมอบรางวัลเป็นเกียรติบัตรในด้านการรักษาความสะอาดของโรงเรียนในปลายภาคเรียนต่อไป

3. ขั้นตอนการสังเกตการณ์ (Observation)

มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยกำหนด

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูล สังเกต สัมภาษณ์ และประเมินพฤติกรรมระหว่างการดำเนินการตามกิจกรรมพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดของนักเรียน โดยใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินจากผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4. ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection)

มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจ ร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4.2 ประชุมร่วมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อทำการวิพากษ์วิจารณ์หาแนวทางปรับปรุงส่วนที่ยังเป็นปัญหา

4.3 ปรับปรุงส่วนที่เป็นปัญหาและเสริมสร้างส่วนที่ดี โดยการระดมความร่วมมือจากทุกคนในการพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด

ของนักเรียน โรงเรียนหนองจระเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 3 การรายงานผลการพัฒนาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมกับระบุ
ผลการดำเนินการว่ามีวิธีการหรือแนวทางในการเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายและการรักษา
ความสะอาดของนักเรียนที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและมีคุณภาพมากที่สุด

2.5 ผลลัพธ์

นักเรียน โรงเรียนหนองจระเข้เรืองศิลป์ ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้วินัยด้าน
การแต่งกายและการรักษาความสะอาดของนักเรียน ถูกต้องตามระเบียบ เป็นที่พึงพอใจ
ของครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

3. การนิเทศ

เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหา ประเมินผลทุกกิจกรรมที่ดำเนินงานตาม
ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ โดยผู้บริหาร ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย การพัฒนาวินัยด้านการแต่ง
กายและการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนหนองจระเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตามปฏิทิน
การปฏิบัติงาน ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปฏิทินปฏิบัติการวิจัย

กิจกรรมการวิจัย	2554		2555			หมายเหตุ
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	
1. การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา						
1.1 การประชุมแบบมีส่วนร่วม	↔					
1.2 ร่วมวางแผนพัฒนา	↔					
2. การจัดกิจกรรมการพัฒนาวิทย นักเรียนด้านการแต่งกาย และการ รักษาความสะอาด						
2.1 กิจกรรมตรวจเครื่องแต่งกาย นักเรียนหน้าเสาธง		↔		↔		
2.2 กิจกรรมสอนสอดแทรก		↔		↔		
2.3 กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน		↔		↔		
2.4 กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ		↔		↔		
2.5 กิจกรรมพ่อครู แม่ครู และผู้ปกครองเครือข่าย		↔		↔		
2.6 กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบ สถานที่ภายในบริเวณโรงเรียน		↔		↔		
3. การนิเทศ		↔		↔		

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกตามลักษณะการใช้ มี 4 ประเภท
คือ

1. แบบบันทึก ใช้ในการบันทึกการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย
ซึ่งเป็นครูผู้สอน โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ เพื่อศึกษาหาหรือถึงสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับวิทย
นักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด
2. แบบสอบถาม ใช้สอบถามความคิดเห็นเพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและ
ประเมินพฤติกรรมนักเรียนภายหลังการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาวิทยนักเรียน

ด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอน โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ เพื่อติดตามผลหลังการพัฒนา และสะท้อนความคิดเห็นในการร่วมคิดในการพัฒนาแก้ไขวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด ให้เกิดการพัฒนายิ่งขึ้น ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ

- 2.1 แบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการแต่งกายของนักเรียน
- 2.2 แบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน
3. แบบสังเกต ใช้ในระหว่างการจัดกิจกรรมของครู เพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน

ด้านการแต่งกาย และบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียนจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอน โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ เป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ลักษณะมีเค้าโครงกำหนดไว้ล่วงหน้า ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ

- 3.1 ด้านการแต่งกาย
 - 3.1.1 การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ
 - 3.1.2 การแต่งกายสะอาด
- 3.2 การรักษาความสะอาด
 - 3.2.1 บริเวณภายในโรงเรียนสะอาด

4. แบบสัมภาษณ์ ใช้ในการสัมภาษณ์ระหว่างการปฏิบัติงานการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย และการรักษาความสะอาด จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอน โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่คำถามลักษณะปลายเปิดสำหรับการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงวิธีการพัฒนาวินัยนักเรียน ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ดังนี้

- 4.1 กิจกรรมตรวจเครื่องแต่งกายนักเรียนหน้าเสาธง
- 4.2 กิจกรรมสอนสอดแทรก
- 4.3 กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน
- 4.4 กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ
- 4.5 กิจกรรมพ่อครู แม่ครู และผู้ปกครองเครือข่าย
- 4.6 กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบสถานที่ภายในบริเวณโรงเรียน

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การดำเนินงานพัฒนาวิทยนักรเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด
โรงเรียนหนองจรเข้เรื่องศิลป์ ในครั้งนี้

1. วิธีการสร้างแบบบันทึก

1.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการจัดกิจกรรม
ที่โรงเรียน ดำเนินการเพื่อนำมาสร้างแบบบันทึกให้ครอบคลุมเนื้อหาในการวิจัยตามปฏิทิน
ปฏิบัติงานประจำวัน ระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนและคู่มือการพัฒนาวิทยนักรเรียนด้าน
การแต่งกายและการรักษาความสะอาด

1.2 แบบบันทึก ใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิทยนักรเรียนด้าน
การแต่งกายและการรักษาความสะอาด จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

1.3 นำแบบบันทึกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณา
ตรวจสอบเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำเครื่องมือที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องเชิงเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ดังนี้

1.5.1 นายสัมพันธ์ พิมพ์แสง ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองจรเข้เรื่องศิลป์
วุฒิศึกษา กศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พิจารณาโครงสร้าง
เนื้อหา

1.5.2 ดร.แสงจันทร์ เปร็ดพราว ครู โรงเรียนจุมจังพลังราษฎร์
วุฒิศึกษา ปร.ด. สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษา พิจารณา
ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา

1.5.3 นางเยาวลักษณ์ ศิริรักษ์ ครู โรงเรียนหนองจรเข้เรื่องศิลป์
วุฒิศึกษา ศษ.ม. สาขาวิชาผลทางการศึกษา เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล พิจารณา
ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.6 แก้ไขข้อบกพร่องตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง

1.7 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วจัดพิมพ์แบบบันทึก
นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. วิธีการสร้างแบบสอบถาม

2.1 ศึกษาต้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

2.2 แบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรมนักเรียนก่อนและหลังกระบวนการจัดกิจกรรมการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนทำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในการใช้ภาษาและเสนอปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญตามข้อ 1.5

2.5 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามตามโครงสร้างและเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด (IOC : Item Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 22) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นวัดได้ตรงตามเนื้อหาและนิยามศัพท์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นวัดได้ตรงตามเนื้อหาและนิยามศัพท์

-1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามเนื้อหาและนิยามศัพท์

นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามของแบบสอบถามโครงสร้างและเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โดยใช้สูตร (IOC : Item Objective Congruence) แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 22) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.66 – 1.00

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย

2.7 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.8 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 โรงเรียนบ้านกลาง อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 30 คน ได้ค่าจำแนก ระหว่าง .25 ถึง .83 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .89

3. วิธีการสร้างแบบสังเกต

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการจัดกิจกรรมที่โรงเรียน ดำเนินการตามปฏิทินการปฏิบัติงานประจำวัน ระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนและคู่มือ การพัฒนาวิทยุนักเรียนเพื่อนำมาสร้างแบบการสังเกต ให้ครอบคลุมเนื้อหาในการวิจัย

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสังเกตจากตำราของ ประวิต เอรารวรรณ์ (2545)

3.3 สร้างเครื่องมือฉบับร่างตามขอบข่ายที่วิจัยในข้อ 3.1 และข้อ 3. 2 ให้ครอบคลุม กรอบแนวคิดการวิจัยและนิยามศัพท์ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ

3.3.1 ด้านการแต่งกาย

1) การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ

2) การแต่งกายสะอาด

3.3.2 การรักษาความสะอาด

1) บริเวณภายในโรงเรียนสะอาด

3.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อพิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสมในการใช้ภาษาและนำข้อเสนอแนะที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

3.5 นำเครื่องมือที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เจริญเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตามข้อ 1.5

3.6 แก้ไขข้อบกพร่องตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง

3.7 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วจัดพิมพ์แบบสังเกตนำไปใช้ เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

4.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบ สัมภาษณ์

4.2 แบบสัมภาษณ์ ได้แก่ บันทึกการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรม พัฒนาวิทยุนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด แบบบันทึกการสัมภาษณ์ การพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการพัฒนาวิทยุนักเรียนทำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในการใช้ภาษาและเสนอปรับปรุง แก้ไข ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ดังนี้

- 4.2.1 กิจกรรมตรวจเครื่องแต่งกายนักเรียนหน้าเสาธง
- 4.2.2 กิจกรรมสอนสวดแทรก
- 4.2.3 กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน
- 4.2.4 กิจกรรมนักเรียนค้นแบบ
- 4.2.5 กิจกรรมพ่อครู แม่ครู และผู้ปกครองเครือข่าย
- 4.2.6 กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบสถานที่ภายในบริเวณโรงเรียน
- 4.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 4.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญตามข้อ 1.5
- 4.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย
- 4.6 แก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังปรากฏในตารางที่ 3

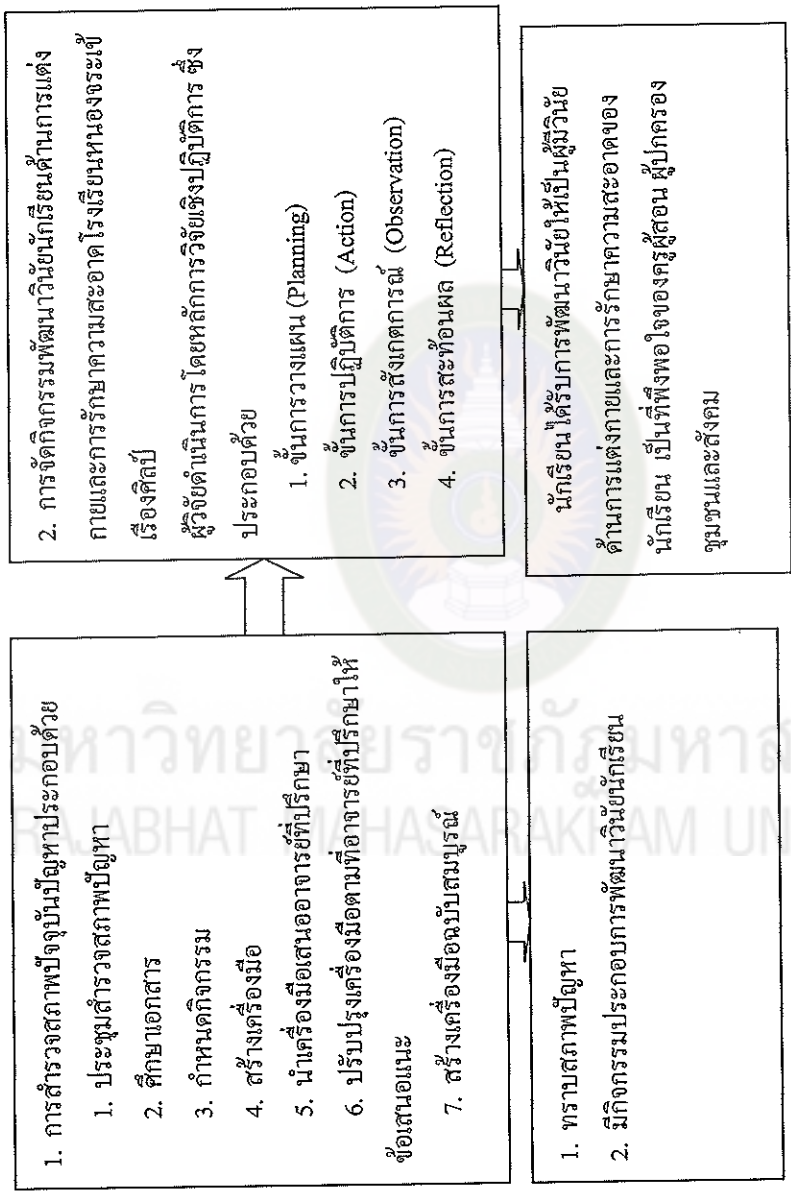
ตารางที่ 3 ขั้นตอนการวิจัย การพัฒนาวิทยานิพนธ์นักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจระเข้เรืองศิลป์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิเศษ เขต 3

คำถามการวิจัย/ กลยุทธ์การพัฒนา	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ	สถิติและการ วิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
คำถามที่ 1 วิทยานิพนธ์เรียนด้าน การแต่งกายและการรักษา ความสะอาด โรงเรียนหนอง จระเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคพิเศษ เขต 3 เป็นอย่างไร	1. เพื่อศึกษาวิทยานิพนธ์ นักเรียนด้านการแต่ง กายและการรักษา ความสะอาด โรงเรียน หนองจระเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาภาคพิเศษ เขต 3	1. การประชุมแบบมี ส่วนรวม	1.แบบบันทึก การประชุม 2.แบบสอบถาม	-	ทราบสภาพที่เป็น ปัญหาเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ นักเรียนด้านการแต่ง กายและการรักษา ความสะอาด โรงเรียนหนองจระเข้ เรืองศิลป์
1. การสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา					

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คำถามการวิจัย/ กลยุทธ์การพัฒนา	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ	สถิติและการ วิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
คำถามที่ 2. จะพัฒนาวิสัย นักเรียนด้านการแต่งกายและ การรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจรเข้เรือังศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตากาพสินธุ์ เขต 3 ได้อย่างไร	- เพื่อการพัฒนาวิสัย นักเรียนด้านการแต่ง กายและการรักษา ความสะอาด โรงเรียน หนองจรเข้เรือังศิลา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาตากาพสินธุ์ เขต 3	2. กิจกรรมการพัฒนา 2.1. กิจกรรมตรวจเครื่อง แต่งกายนักเรียนหน้าเสาธง 2.2. กิจกรรมสอน สอดแทรก 2.3. กิจกรรมเยี่ยมบ้าน นักเรียน 2.4. กิจกรรมนักเรียน ต้นแบบ 2.5. กิจกรรมพ่อครู แม่ครู และผู้ปกครองเครือข่าย 2.6. กิจกรรมแบ่งเขต รับผิดชอบสถานที่ภายใน บริเวณ โรงเรียน	แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	นักเรียน โรงเรียน หนองจรเข้เรือังศิลา ได้รับการพัฒนาให้ เป็นผู้มีวินัยด้านการแต่ง กายถูกต้องตาม ระเบียบ สะอาด และ สถานที่ภายในบริเวณ โรงเรียนสะอาด เรียบร้อย เป็นที่ พึงพอใจของครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนและ สังคม

สรุปขั้นตอนการวิจัยเรื่อง การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจระเข้เรื่องศิลป์
 ปรากฏดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 สรุปขั้นตอนการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจระเข้เรื่องศิลป์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาวิทยุนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจระเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามแผนการจัดกิจกรรม ดำเนินการดังนี้

1. ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน 2554 สิ้นสุดวันที่ 30 มีนาคม 2555 โดยใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือแต่ละประเภทนั้นมีรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 แบบบันทึก ใช้ในการบันทึกการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอน โรงเรียนหนองจระเข้เรืองศิลป์ เพื่อศึกษาหาหรือถึงสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับวิทยุนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด

1.2 แบบสอบถาม ใช้สอบถามเพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและประเมินพฤติกรรมนักเรียนภายหลังการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาวิทยุนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอน โรงเรียนหนองจระเข้เรืองศิลป์

1.3 แบบสังเกต ใช้บันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย ในระหว่างการจัดกิจกรรมการดำเนินงานพัฒนาวิทยุนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด

1.4 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้วิจัย และกลุ่มเป้าหมาย ภายหลังจากจัดกิจกรรมพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาวิทยุนักเรียนด้านการแต่งกาย โดยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อการจัดกิจกรรมการดำเนินงานพัฒนาวิทยุนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล ผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในกิจกรรมต่าง ๆ การบันทึก การสังเกต การสัมภาษณ์ และการประเมินพฤติกรรม

1.2 นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่ ตามกรอบที่ใช้ในการวิจัย

1.3 ตรวจสอบข้อมูลที่ผ่านการจัดหมวดหมู่ด้วยเทคนิคแบบหลายมิติ

เพื่อหาความสัมพันธ์และเชื่อมโยงอย่างเป็นเหตุเป็นผล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำข้อมูลที่ผ่านการจัดกระทำแล้ว มาวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล เชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน

2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีบรรยาย (Narrative Form)

2.3 นำข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3. ประมวลผลและนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในการเขียนรายงานนี้

ในลักษณะเชิงบรรยาย

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนหนองจรเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน เป็นรายชื่อและแปลผลข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99-109)

1.00-1.50 หมายถึง ระดับปัญหา น้อยที่สุด

1.51-2.50 หมายถึง ระดับปัญหา น้อย

2.51-3.50 หมายถึง ระดับปัญหา ปานกลาง

3.51-4.50 หมายถึง ระดับปัญหา มาก

4.51-5.00 หมายถึง ระดับปัญหา มากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียน หนองจรเข้เรืองศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 การแปลผล ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบประเมินผล สถิติที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตรของ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104-108) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item – Objective Congruence : IOC) จากสูตรของ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2542 : 47)

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P	แทน	ร้อยละ
f	แทน	ความถี่ของข้อมูลแต่ละประเภท
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนประชากร

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N-1}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
N	แทน	จำนวนประชากร
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย

4. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item – Objective Congruence : IOC)

$$\text{จากสูตร } IOC = \frac{R}{N} \times 100$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	R	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5. หากคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน

5.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้ t-test (บุญชม

ศรีสะอาด. 2545 : 94)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H + S^2_L}{N}}}$$

เมื่อ	t	แทน	อำนาจจำแนก
	\bar{X}_H	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S^2_H	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มสูง

5.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

$$\frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม